

ISSN: 2149-0821

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science

Yıl: 5, Sayı: 32, Aralık 2018, s. 574-591

Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN

Mustafa Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset ve Kamu
Yönetimi Bölümü, kahraman88@hotmail.com

Öğr. Gör Mehmet TAMER

Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Yerel Yönetimler
Programı, tamermet@hotmail.com.tr

TÜRKİYE'NİN SIĞINMACI POLİTİKALARINA YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI: HATAY ÖRNEĞİ¹

Özet

Ortadoğu'da "Arap Baharı" denilen süreç, bu coğrafyada yer alan ülkeleri her yönden olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Özellikle 2011 yılı başlarında Suriye'de rejim güçleri ile muhalifler arasında meydana gelen çatışmalar nedeniyle milyonlarca insan doğup büyüdüğü toprakları terk etmiş ve bunun sonucunda öncelikle komşu ülkelere ve sonrasında Avrupa ülkelerine göç süreci başlamıştır. Başta Türkiye olmak üzere Suriye'ye komşu olan ülkeler bu süreçten ciddi şekilde etkilenmişlerdir. Resmi olmayan rakamlara göre dört milyondan fazla Suriye vatandaşının göç ettiği Türkiye'de güvenlik, ekonomi ve sağlık sorunları başta olmak üzere, birçok konuda problemler ortaya çıkmıştır. Çalışmamızda, beş yüz bin kişi olduğu tahmin edilen Suriyeli sığınmacıların yaşadığı Hatay ilinde Türkiye'nin sığınmacılara uyguladığı politikalar anket yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Sığınmacı, Hatay, Politika

¹Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde çalışılan doktora tezinden oluşturulmuştur

A FIELD RESEARCH POLICY FOR TURKEY'S ASYLUM SEEKERS: HATAY EXAMPLE

Abstract

In the Middle East, the so-called Arab Spring era has adversely affected the countries in this geography. Especially in the beginning of 2011, because of the conflicts between the regime forces and the opponents in Syria, millions of people have abandoned the lands where they were born, and as a result, the migration process to the neighboring countries and then to the European countries has begun. Countries neighboring Syria, notably Turkey are severely affected by this process. According to unofficial figures, more than four million Syrian citizens emigrated to the security of Turkey, especially the economy and health issues, problems have emerged in many aspects. In our study, it was evaluated by five hundred thousand Syrian refugees estimated to be living as refugees in Hatay province in Turkey's policy survey methods applied.

Key Words: Migration, Defector, Hatay, Policy

I. GİRİŞ

1. KAVRAMASAL ÇERÇEVE

İnsanlık tarihinin başladığı süreçten günümüze kadar hemen hemen her dönemde bir yer değiştirme hareketi yani göç olgusu ile karşı karşıya kalınmıştır. Gerek bireysel gerekse toplumsal olarak yaşanmaya başlayan bu göç olgusu sonucunda insanlar birtakım sonuçlarla karşı karşıya kalmışlardır. Özellikle sanayileşme ve beraberinde başlayan kentleşme ile beraber insanlar başta ekonomik olmak üzere eğitim, sağlık, sosyal, kültürel, siyasal vb. sebeplerle bu hareketliliği yaşamaktadır. Belirli bir zamanda, belirli mekândan başka bir mekâna hareketliliği ifade eden bu göç olgusu, her dönemde farklı açılardan değerlendirilmektedir. Göç, insanların yerleşmek amacıyla bir bölgeden başka bir bölgeye doğru yaptığı yer değiştirme eylemidir. Bu hareket ülke içine olacağı gibi ülke dışına da olabilmektedir.

Göç hareketleri tarihsel süreçte ya zorunlu ya da gönüllü bir şekilde meydana gelmektedir. Ulusal ve uluslararası göçe yönelik en net görüş, bireylerin daha fazla gelir sağlamak ve yaşam kalitelerini arttırmak amacıyla bu hareketliliği yaptırıldığıdır. Bu anlamda göç olgusu, tarımdaki değişim ve sanayileşme, istihdam ve işsizlik, gelir dağılımı, yoksulluk ve açlık, kentleşme, nüfus artışı ve konut politikalarının uygulamaları, ailenin yapısı ve diğer süreçinde gelişen sosyal yapı gibi temel olan sosyal, ekonomik, kültürel, siyasi ve diğer alanlarda sosyal politika ile bir ilişkisi olduğu ortadadır.

1.1. Göç

Göç, insanlık tarihi kadar eski olan ve o zamandan bu yana süregelen ve kuvvetle ihtimal devam edecek olan, aynı zamanda dünyanın her yerinde görülebilecek bir olaydır (Koçak ve Terzi, 2012: 164). Göç olgusu sadece göç edenlerin yaşamlarında köklü değişiklikler yapmakla kalmaz, aynı zamanda göç alan bölgelerdeki toplumsal yapı üzerinde çeşitli etkilere sahip olmaktadır (Baritçi, 2017: 228). Antropologlar, sosyologlar, idareciler, tarihçiler, coğrafyacılar ve ekonomistlerin çalışmalarında göç ile yakından ilgilenmeleri göçün çok boyutlu bir kavram olduğunu göstermektedir (Mutluer, 2003: 9). Göçün bu çok boyutluluğu, tanımlanması zor olan bir kavram olmasına yol açmaktadır (Akşit, 1998: 67). Göç, genellikle

mesafeli, fiziki, coğrafik ayrılmalar veya yer değiştirme olarak da ifade edilmektedir (Hoşgör, 1998: 104). Bu yönden de anlaşılabilirliği gibi göç kavramını belli bir zaman ve mekândan, geçici veya devamlı bir mekâna yapılan sosyo-kültürel hareketlilik olarak ta tanımlayabiliriz. (Türkyılmaz vd. 1998: 25). Göçün süreç olma niteliği göçün tanımlanması, ölçülmesi, çözümlenmesi, açıklanması ve yorumlanması açısından karmaşıklık yaratabilmektedir (Taşçı, 2009: 180). Göç, toplumların yaşadıkları değişmez olgulardan biridir. Bu olgu kişilerin ya da grupların sembolik ya da siyasal sınırların ilerisine, yeni yerleşim alanlarına ve toplumlara karşı kalıcı hareketliliği gösterir. Göç, insan gruplarının birlikte veya ayrı ayrı, sınırları bir yerleşim yerinden yakın ya da uzakta olan yerleşim yerlerine doğru yapılan coğrafi ve sosyal hareketliliktir (Bal vd. 2012: 192). Göç, bir toplumun temellerini ciddi bir şekilde etkileyen, insanların ve grupların davranışlarında değişikliği meydana getiren sosyal bir sorundur. Göç, bazen de gittiği yere yerleşmek amacıyla yapılan bir yer değiştirme hareketi de olabilmektedir (Delice ve Yaşar, 2014: 2). Göç süreci bir ülkenin nüfus politikalarını ile derinden etkileyen bir olgudur (Yıldırım, 2016: 273). Yani kendi ülke sınırlarındaki bölge, kent ve köy gibi bir yere yerleşmek amacıyla gerçekleşen nüfus hareketi veya başka bir ifadeyle iktisadi, siyasi ve sosyal gibi sebeplerle ülke sınırları içerisinde bir bölge ya da kesimden başka bir bölge ya da kesime doğru meydana gelen nüfus hareketine göç denilmektedir (Özdemir, 2012: 2-3).

1.2. Uluslararası Göç

Küreselleşme, uluslararası göçün farklı yönlerine doğru ilerlemesinde büyük bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla günümüzde uluslararası göçün birçok ülke için önemli hâle geldiği görülmektedir. Uluslararası göçün küreselleşme doğrultusunda kazandığı bugünkü boyutu, kültürlerarası iletişim konusunun önemini ve değerini artırmaktadır. (Aksoy, 2012: 93). Uluslararası göçün dinamiklerine yönelik en belirgin görüş, insanların daha yüksek kazanç elde etmek ve daha iyi bir yaşam kalitesine sahip olmak istemeleridir. Bunun için az gelişmiş ülkelerden, gelişmiş ülkelere göç ettikleri söylenebilir (İçduygu, 2009: 2).

Uluslararası göç özellikle siyasi istikrarsızlık, insan haklarının ihlali, baskı temelli yönetimler, iç karışıklıklar, etnik kavgalar, iş gücü talebinin çok az olması, ekonomik bunalımlar, coğrafi koşulların zayıflığı ve can güvenliğinin olmaması gibi sebeplerdir. Bu sebeplerden dolayı insanlar, insan onuruna göre yaşayabileceği kadar maddi kazanç elde etmek, kimseye borçlu kalmamak, ailelerine maddi destek sağlayabilmek ve daha kaliteli yaşam koşullarına sahip olabilmek amacıyla, ucuz iş gücüne ihtiyaç duyan Batılı ülkelere doğru göç etmektedir (Deniz, 2014: 178-179).

Uluslararası göç zorunlu ve gönüllü olabilmekte gerçek deneyim her iki durumun özelliklerini de içerebilmektedir. Gönüllü göç eden insanların çoğu iş, aile ve evlilik gibi nedenlerle göç etmekte ve belirli ülkelere kümelenmektedir. Zorunlu olduğu zaman ise ülke ve şartlar pek göz önünde bulundurulmamaktadır (Çaman ve Özvarış, 2010: 4).

1.3. Sığınmacı

Sığınma olgusu; zulüm veya başka sebeplerle bir devletten kaçan kişilere, sığındıkları devlet tarafından sağlanan korumanın, henüz nihai karara bağlanmaması durumunda ortaya çıkmaktadır. Yani, sığınan kişilerin mülteci olabilmeleri için yaptıkları sığınma talebi veya başvurusu henüz hukuki bir duruma bürünmemiş, bir sonuca ulaşmamıştır, denilebilir. Kısaca, her mülteci, aynı zamanda sığınmacıdır, ancak her sığınmacı mülteci değildir. Çünkü mültecilik sığınılan ülkede kazanılmış, ülkenin kendi mevcut hukuki yapısı içerisinde sığınan kişilere

kazandırılan haklar ve yükümlülükler yelpazesini içermektedir. Sığınmacı için, bu yelpazeden yararlanma hakkı, mülteciye göre daha sınırlıdır (Ziya, 2011: 15). Bir kişinin vatandaşı olduğu veya ikamet ettiği devletin topraklarını ayrımcı yasal kovuşturmalara ya da çeşitli baskılara sonucu terk ederek başka bir devletin topraklarına, konsolosluk veya diplomatik temsilcilik binalarına giderek sığınan kişiye sığınmacı denir (Pazarcı, 1999: 2002). İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 14. Maddesine göre; "Herkes, ülkesinde gördüğü zulüm sebebiyle başka ülkelere sığınma talebinde bulunma ve sığınma imkanlarında yararlanma hakkına sahiptir" ifadesi yer almaktadır. Sığınmacı, kendi ülkesinde işkence görme yolunda haklı nedenlere dayanan bir korkusu bulunan ya da silahlı çatışma ve şiddet olayları nedeniyle yaşamı tehlikede olan, bu yüzden de bir başka ülkeden mülteci statüsü isteyen kişi için kullanılmaktadır (Doğan, 2011: 25).

2. GÖÇ TÜRLERİ

Tarihsel süreçte göç olgusu meydana gelirken her dönemin kendine özgü özellikleri ve insanoğlunun içinde bulunduğu şartlar göçün farklı yollarla yaşanmasına neden olmuştur. Çok farklı göç türlerinden söz edilebilir ancak bunları genel olarak sınıflandırmak gerekirse iç ve dış göç başlığı altında iki temel bölümde ele almak ve daha sonra alt bölümlerinden söz etmek gerekmektedir.

2.1. İç Göç

İç göç, nüfusun ülke içinde yer değiştirme eylemidir. Bir yerden başka bir yere, bir şehirden başka bir şehre devamlı veya geçici bir şekilde insanların yer değiştirmesidir. Bir ülkedeki iç göçlerde ülke nüfusunda değişim olmaz. İç göçle birlikte yerleşim yerlerinin nüfusunda değişim yaşanır (Erol ve Ersever, 2014: 50). İç göçler genellikle toplumsal, siyasal ve ekonomik sebeplerle yaşanmakta olup, daha gelişmiş kent ve bölgelere doğru göç süreci yaşanmaktadır (Özer, 2004: 24). İç göçler, kendi arasında mevsimlik göçler, sürekli göçler, emek göçü ve zorunlu ve gönüllü göç olarak dört bölüme ayrılmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012: 169).

2.1.1. Mevsimlik Göç

İnsanların yıl içerisinde mevsimlik işçi olarak belirli aylarda, buldukları yerden başka yerlere çalışmak, kimi zaman gezmek kimi zaman da dinlenmek ya da eğitim/sağlık gibi nedenlerle belirli bir süreliğine yer değiştirmelerine mevsimlik göç denilmektedir (Koçak ve Terzi, 2012: 170).

2.1.2. Sürekli Göçler

İnsanların yaşadıkları yerden farklı bir yere, sürekli yerleşmek amacıyla gitmelerine "sürekli göç" denir. Sürekli göçler, gönüllü olabileceği gibi zorunlu olarak da meydana gelmektedir. İnsanlar daha iyi bir eğitim alabilmek, iyi bir yaşam sürdürebilmek ve maddi yönden de rahata kavuşmak için gönüllü olarak göç ederler. Beklenmedik anda çıkan savaşlar, doğal afetler ya da terör olaylarından dolayı devlet tarafından yapılmaya zorlanan göçler ise zorunlu göçler olarak değerlendirilmektedir (Koçak ve Terzi, 2012: 170-171).

2.1.3. Emek Göçü

Emek göçlerini, tayin nedeniyle yapılan göçler ve iş gücü göçleri şeklinde iki bölüme ayırmak mümkündür. Tayin nedeniyle yapılan göçler, geçici olabileceği gibi sürekli de olabilir.

Bu göç, bir memurun işini yapabilmesi için ister gönüllü isterse zorunlu olsun yapılmaya mecbur göç çeşidindedir. İşçi göçleri ise emeğiyle çalışıp para kazanan kişilerin iş nedeniyle başka şehirlere gitmesiyle gerçekleşen göçlerdir (Koçak ve Terzi, 2012: 171).

2.1.4. Zorunlu ve Gönüllü Göçler

Zorunlu göçler, insanların isteğine bakılmadan, bazı olaylar ve durumlar karşısında mecburi olarak yapılan göçlerdir (Koçak ve Terzi, 2012: 171). İstemediği hâlde zorla yaptırılan yer değişikliklerinde, yani zorunlu göçte kriz çıkma potansiyeli daha yüksektir (Sayıl vd., 2000: 30). Gönüllü göçler ise, herhangi bir baskıya maruz kalmadan insanların kendi tercihleri ile yaptıkları göçlerdir. İnsanların daha iyi yaşam koşullarında hayatlarını sürdürebilmek, iyi bir eğitim alabilmek, daha iyi sağlık olanaklarından yararlanabilmek ve daha fazla para kazanabilmek için devlet tarafından hiçbir baskı aracı kullanılmadan gönüllü olarak yaptıkları göçlerdir. (Koçak ve Terzi, 2012: 171).

2.2. Dış Göç

Dış göçler, bir ülkeden başka bir ülkeye ya da coğrafyaya yapılan göçtür. Bu göçler, gönüllü olabileceği gibi zorunlu da olabilmektedir. Ulaşım ve haberleşme imkânlarının artması ile ülkeler arasındaki dış göç miktarı da artmaktadır. Ayrıca savaş, kıtlık, doğal afet ve terör gibi sebepler dış göçlere özellikle zorunlu dış göçlere; iyi şartlarda yaşama isteği gibi nedenler de gönüllü dış göçlere örnek verilebilir (Şahin, 2010: 57). Dış göç; beyin göçü, mübadele göçü ve işçi göçü şeklinde üç bölümde meydana gelmektedir.

2.2.1. Beyin Göçü

Beyin göçü, iyi eğitim almış iş gücünün, az gelişmiş bir ülkeden genellikle gelişmiş bir ülkeye doğru yapmış olduğu göçtür. Kıt kaynakları ile yetiştirdiği değerli beyinleri kaybeden gelişmekte olan ülkelerin beyin göçü nedeni ile gelişmeleri daha da yavaşlamıştır. Gelişmiş ülkelerin yetişmiş beyinlere daha yüksek ücret verip daha iyi olanaklar sağlaması ile beyin göçü daha da hızlanmaktadır. Beyin göçü ülkeler arasındaki gelişmişlik farklarının artmasına neden olan etkenler arasındadır (Kaya, 2003: 21). Beyin göçü, az gelişmiş olan ülkelere daha çok görülmekte ve gelişmiş ülkelere doğru yapılan bir eylemdir. Bazı beyin göçleri de gelişmiş ülkelere yine gelişmiş ülkelere doğru yapılmaktadır. Bu tarz beyin göçlerinde ülkelerin kaybedeceği pek bir şey yoktur. Gelişmemiş ülkelere yapılan beyin göçleri ise o ülke için büyük kayıp sayılmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012: 173-174). Beyin göçü, hem iç hem de dış beyin göçü şeklinde ortaya çıkar. Ülke sınırları içinde gerçekleşen beyin göçüne iç beyin göçü, ülke sınırları dışına gerçekleşen beyin göçüne ise dış beyin göçü denilmektedir (Koçak ve Terzi, 2012: 173).

2.2.2. Mübadele Göçü

Mübadele kelimesinin anlamı değiş-tokuştur. Bir antlaşmanın maddelerine dayanılarak yapılan, ülke nüfuslarının karşılıklı olarak yer değiştirmesiyle meydana gelen göçlere mübadele göçü denilmektedir. Mübadele göçünü gerçekleştiren insanlara da mübadil adı verilmektedir. Mübadele göçleri, zorunlu göç grubundandır ve çok sık karşılaşılmaz. Genellikle savaşlardan sonra alınan kararlar ile gerçekleşmektedir. Mübadele göçü ile göç eden insanlar (mübadiller) alıştıkları, doğup büyüdükları yerlerden, başka yerlere doğru gitmek zorunda kalmaktadırlar (Koçak ve Terzi, 2012: 175).

2.2.3. İşçi Göçü

İşsizlikten dolayı ülke içine veya ülke dışına yapılan göç türüdür. Ekonomik şartların daha iyi olduğu, istihdam imkânlarının geniş, yaşam kalitesinin yüksek olduğu ve kendi sınırları içinde veya dışındaki ülkelere yapılan göçtür (Koçak ve Terzi, 2012: 174).

3. GÖÇ NEDENLERİ

İnsanlık tarihi kadar eski olan göç serüvenin, eski dönemdeki nedenleri ile günümüzdeki nedenleri arasında ciddi farklılıklar görülmektedir. Özellikle küreselleşme olgusu günümüzde göç olgusunu hızlandırmış ve farklı boyuta taşımıştır. Önceleri sadece Doğu'dan Batı'ya doğru yapılan bir yer değiştirme hareketinin günümüzde farklı bölgelere, farklı kıtalara ve yerleşim yerlerine doğru yapıldığı görülmektedir. Göçün meydana gelmesinde çok özel ve çeşitli nedenler olmasıyla beraber genel bir sınıflandırma yapmak gerekirse; doğal, sosyal, siyasal ve ekonomik olmak üzere dört temel nedenle göçlerin yaşandığını söylemek gerekmektedir.

Günümüzde ulus devletler; ekonomik sorunlar, siyasal kriz ya da sosyal çatışma gibi sebeplerle, her yıl artan oranlarda düzensiz göçmen statüsünde insanın sınırlar arasındaki hareketliliğiyle karşı karşıya kalmaktadır (Akkanat vd., 2017: 89).

Kentsel bölgelerin çekiciliği, istihdam ve eğitim gibi nedenler başta olmak üzere göç olayı kendisini göstermektedir (Güreşçi, 2010: 78). Hem gönüllü hem de zorunlu olsun bireyler, göç olgusunu yaşarlarken temel amaçları buldukları ortamdaki daha iyi bir yaşam seviyesiyle karşı karşıya kalmak istemeleridir (Yılmaz, 2014: 1687). Bu çerçevede göçün nedenlerini temel başlıklar altında daha geniş bir şekilde irdelemek gerekirse; ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel ve doğal nedenler şeklinde ele almak gerekmektedir.

3.1. Ekonomik Nedenler

Göç sürecinin en önemli ekonomik nedeni işsizliktir ve buna bağlı olarak meydana gelen yoksulluk durumu da bu nedenin yansımasıdır. İşsizliğin özellikle genç nüfusta yoğunlaşması nedeniyle göç sürecinde gençlerin daha fazla rol aldıkları görülmektedir (Kutal, 1992: 66). İnsanlar istihdam edilmek umuduyla alıştıkları hayat tarzından koparak, farklı kentlere göç etmektedirler (Şen, 2014: 239). İnsanların, iyi bir gelir ve buna bağlı olarak daha iyi bir yaşam arzusu da göçün nedenleri arasındadır. Çağdaş dünyada yapılan göçlerin en önemli sebebi ekonomi olarak kabul edilmektedir (Aksoy, 2012: 294).

Son iki yüzyılda ekonomik nedenlerden dolayı göç hareketleri sıklıkla yaşanmaktadır. Ekonomik sebepler, insan ve topluluk düzeyinde belirebileceği gibi bazen de bir toplumun enflasyon, istihdam, büyüme oranları, ödemeler tablosu gibi makroekonomik değişkenlerine dayalı olarak gerçekleşir. İşçilikten dolayı bulunduğu bölgeyi, hatta kıtayı değiştiren, kişinin göçünde temel etken her zaman ekonomidir (Arslan, 2001: 152).

Tarımda meydana gelen makineleşme önemli ölçüde tarımsal iş gücünü azaltmış ve burada istihdam edilen insan sayısında bir azalma meydana getirmiştir (Taşçı, 2009: 185). Tarımdaki makineleşme ve teknolojik gelişmeler beraberinde oluşan bazı yapısal değişimlerin etkileri toprak mülkiyeti üzerinde de görülebilir. Buna göre, teknolojik imkânlardan faydalanarak, büyüyen ve gelişen birtakım tarımsal işletmeler küçük olup

gelişemeyen çiftçileri olumsuz yönde etkilemişler; bunun sonucunda bu küçük çiftçiler ya büyüklere işçi olmuşlar ya da tek çare olarak göç etmişlerdir (Akgür, 1997: 60-61).

Göç alan ülkeler açısından bakıldığında, ekonomik açıdan daha yüksek milli gelire sahip olmalarının yanı sıra, gelirle bağlantılı olan yüksek yaşam standartlarının varlığı da göçün nedenleri arasında sayılmaktadır. Göç veren ülkeler açısından bakıldığında ise, ekonomik krizler ve bunun sonucunda ortaya çıkan işsizlik, yoğun göçlere neden olmaktadır. 1989'da SSCB'nin dağılmasıyla ortaya çıkan ekonomik bunalımlarda gerek Rusya, gerekse diğer SSCB ülkelerinden Batı Avrupa'ya yönelik olarak yoğun göçler yaşanmıştır (Mutluer, 2003: 12). Gelişmiş ülkelerdeki gelişmişlik düzeyi, ekonomik refah ve maddi imkânların yüksek olması göçün önemli ekonomik nedenleri arasında yer almaktadır.

3.2. Siyasal Nedenler

Göçün nedenlerinden biri siyasî kaynaklar olarak kabul edilmektedir. Bu neden genel olarak savaşlardan kaynaklanan, özeldede terör olgusuyla yakından ilgili olan ve bazen siyasi gelişmeler, antlaşmalar sonucunda gelişen çeşitlenmelerle kendini göstermektedir (Taşçı, 2009: 186-187).

Bununla beraber göçe sebep olan siyasal nedenler, savaşlar, ihtilaller, totaliter yönetimler, ülkeden sürgün edilme gibi durumlar insanları, ülkelerini terk etmeye zorlayan siyasal baskılar arasında görülmektedir (Tümertekin ve Özgüç, 2003: 313).

Göçün siyasi yönünü geçmiş bir örnekle ilişkilendirecek olursak; Osmanlı Devleti'nin yenilgisi ile sonuçlanan 93 Harbi olarak da adlandırılan 1877-1878 Rus Harbi'nden sonra Kafkasya'dan; Balkanlar'ın kaybedilmesinden sonra ise buralardan Anadolu'ya yönelik göçler, askeri nedenlerle yaşanan göçlerin en önemli örnekleridir. Keza Birinci Dünya Savaşı'nın, Asya'da ve Afrika'da çok sayıda sınırın değişmesine neden olduğu ve bunun da insanların göçüne sebebiyet verdiği ve yine yakın zamanda Avrupa'daki Yugoslavya'nın parçalanmasını getiren iç savaşın sonrasında, yaklaşık 3 milyon insanın göç ettikleri bilinen bir gerçektir (Mutluer, 2003: 12-14). Günümüzde Ortadoğu denilen coğrafya da Arap Baharı adı altında başlayan iç kargaşa beraberinde iç savaşa dönüşmüş, yaşanan olumsuz olaylar sonucunda milyonlarca insan doğup, büyüdükleri topraklarını terk ederek, göç etmek zorunda kalmışlardır.

Göçün siyasi nedenlerinden biri de "terör" ile ilgili olmasıdır. Terör, güvenlikle ilgili bir durumdur ve göç sürecinde güvenlik sorunu, önemli bir noktayı ifade etmektedir. Çünkü insanlar, yaşadıkları yerde, bireysel, ailevi ve çevresel anlamda güvenliğin olmadığını anladıkları zaman göç etme ihtiyacı ve mecburiyeti ile karşı karşıya kalmaktadırlar (Akgür, 1997: 67-68).

3.3. Sosyal ve Kültürel Nedenler

Sosyal ve kültürel yapıya bağlı olarak ortaya çıkan göçün boyutları, sosyal politika bağlamında, bilhassa nüfus yapısı, eğitim ve bazı sosyal dokular ile de değerlendirilmektedir (Taşçı, 2009: 189). Sosyal ve kültürel çerçevede göçün esasını oluşturan konu eğitimidir. Ülkelerde kentin eğitim olanaklarının kırsala göre daha iyi olduğu bir gerçektir.

Türkiye'de eğitim imkânlarına dayalı, kır-kent göçüne paralel bir şekilde yaşanmamış ülkelerden, gelişmiş ülkelere yönelik, eğitim amaçlı göçler de söz konusudur (Mutluer, 2003: 16-17).

İç göçlere neden olan sosyal faktörlerden biri de dini sebeplerden dolayı gerçekleşen göç olaylarıdır. Balkanlar'daki Bulgar ayaklanması sonrasında Bulgarların ele geçirdikleri yerlerde, Müslüman Türkleri ve Bulgar asıllı Müslümanları din değiştirmeye zorlamaları nedeniyle meydana gelmesi dini nedenlere dayalı göçlere bir örnektir. Diğer yandan yapılan bir araştırmanın sonucuna göre yoksulluk nedeni ile büyük kentlere göç edenlerin bazıları, bu göç kararlarında dini kanaat önderlerinin, “senin kısmetin İstanbul’da, Adana’da, Ankara’da” diye fetva vermeleri etkili olmuştur (Taşçı, 2009:190-191).

Sosyal yapıdaki diğer bazı unsurlar da göçe neden olabilmektedir. İnsanlar arasında meydana gelen kız kaçırma, kan davası ve benzeri olaylara dayalı huzursuzluklar sonucunda da göçler yaşanabilmekte ve Doğu’da oldukça yaygın olan “başlık parası” sebebiyle de göçlerin ortaya çıktığı görülmektedir (Akgür, 1997: 65).

3.4. Doğal Nedenler

Doğal afetler; volkanik patlamalar, depremler ve benzer olaylar doğal nedenlere örnek gösterilebilir. İnsan kaynaklı nedenlere baktığımızda ise doğal kaynakların tahribi ve insan faaliyetleri sonucunda ekolojik dengenin zarar görmesidir. İnsan faaliyetlerinin olumsuz bir sonucu olarak ormansızlaşma, erozyon, tuzluluk oranının artması, suların çekilmesi, iklim değişimi ve çölleşme gibi durumlar, termal veya nükleer güç fabrika projelerinin yol açtığı durumlar, endüstriyel ve nükleer kazalar, çatışma ve savaşlar nedeniyle ortaya çıkan çevresel bozulmalar da göçü tetikleyen doğal unsurlar arasındadır (Algan ve Künçek, 1998: 97-99).

Özellikle kuraklık, çölleşme, yiyecek kaynaklarındaki azalma, hava şartlarında meydana gelen değişiklik, deniz seviyesindeki yükselmeler gibi doğal nedenler de göçü beraberinde getirmiştir (Koubi vd., 2012: 2).

Bu doğal nedenlerin göç üzerindeki etkisine örnek olarak Ermenistan’ın Erivan şehrinde 1988 yılında meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki deprem sonucunda 25 bin kişinin vefat etmesi ve akabinde 500 bine yakın insanın Rusya ve Ukrayna’ya göç etmesi sürecini gösterebiliriz. Aynı şekilde 1994 yılında toprak kaymaları sebebiyle 270 bin Kırgız göç etmek zorunda kalmıştır. Benzer şekilde 1999 Marmara Depremi ile vatandaşlar bir yer değiştirme hareketiyle karşı karşıya kalmışlardır (Mutluer, 2003: 17).

Sonuç olarak iklim değişiklikleri, doğal afetler ve doğal kaynakların verimsizleşmesi beraberinde göç olgusunun yaşanmasına neden olmaktadır.

II. TÜRKİYE’NİN SURİYE’Lİ SİĞİNMACILARA UYGULADIĞI GÖÇ POLTİKALARININ HATAY ÖLÇEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. GENEL OLARAK

Hatay ve çevresi, Anadolu’da yerleşmenin ilk görüldüğü alanlardan biridir. Burada ilk insan faaliyetlerine ait izler M.Ö. III. bine kadar uzanır. Tarihin belirli dönemlerindeki yoğun yerleşme ve nüfus özellikleriyle oldukça dikkat çekmiştir. Ancak Hatay nüfusuna ait sağlıklı verilere 1940 ve sonrasında ulaşmak mümkündür. Buna göre Hatay’ın 1940 nüfusu, 246.138’dir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu **80.810.525** kişidir. Hatay’ın **1.575.226** kişilik nüfusunun **%50,2’si (790.209** kişi) erkek, **%49,8’si (785.017** kişi) kadındır. Hatay 81 il içerisinde 2016 yılında da olduğu gibi toplam nüfus bakımından **13.** sıradadır. 2017 yılında Türkiye’nin yıllık nüfus artış hızı binde **12,4** olarak gerçekleşmiştir. Hatay’ın yıllık nüfus artış hızı binde **12,8** (2016 Binde 14,0) olarak

gerçekleşmiştir. Yıllık nüfus artış hızı bakımından Hatay 81 il içerisinde 33. sıradadır. Ülke nüfusunun %92,5'i il ve ilçe merkezlerinde %7,5'si belde ve köylerde yaşamaktadır. İlimizde genelde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Ancak yüksekliğe bağlı olarak iklim özellikleri önemli farklılıklar gösterir (www.hatay.gov.tr).

Çalışmamızın bu bölümünde Türkiye'nin Hatay ilinde ikamet eden Suriyeli Sığınmacılara yönelik hayata geçirmiş olduğu bazı politikalar yerli vatandaşlara anket yöntemiyle sorulmuş, alınan cevaplar SPSS ile değerlendirilmiştir.

2. ARAŞTIRMA İLGİLİ BİLGİLER

2.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada Ortadoğu denilen coğrafyada meydana gelen iç karışıklık ve krizler sonucunda memleketlerini terk etmek zorunda kalan ve dünyada mülteci adını alan kişilerin yaşadıkları göç olayı sonucunda nelerle karşı karşıya kaldıkları ve göç ettikleri ülkelerde yaşadıkları problemler irdelenmek istenmiştir. Özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde karşılaşılan sığınmacı ve göç olaylarına uluslararası boyutta bakmak ve bu süreçten en çok etkilenen üç milyondan fazla sığınmacıyı ülkesinde barındıran Türkiye'nin politikalarını halk nezdinde değerlendirerek, yanlış ve doğruları ortaya koymaktır. Hatay ilinde yaşayan vatandaşlara uygulanacak anket ile bu çalışmalar daha net ve istatistiksel bir biçimde belirlenecektir.

Araştırmada kullanılacak anket için Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Hatay Göç İdaresi İl Müdürlüğü'nden izin alınmıştır.

2.2. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, tarama modeli beraberinde yapılan betimleyici bir araştırmadır. Türkiye'nin Suriye'de yaşanan iç karışıklık sonucunda ülkemize göç eden sığınmacılara uygulamış olduğu politikalar, Hatay ilinin on beş ilçesinde yaşayan vatandaşlara anket soruları yoluyla sorulacak ve veriler toplanıp, değerlendirilecektir.

2.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Hatay ilidir. Hatay ilinin tüm ilçelerinde rastgele belirlenecek Türk vatandaşlar ise, çalışmamıza örneklem olacaktır. Hatay ilinin ilçelerinde farklı dil, inanç ve kültüre sahip vatandaşların yaşıyor olması, çalışmamızı daha zengin bir hale getirecektir.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma sadece Hatay ilinin on beş ilçesi ile sınırlı tutulmuştur. Bu açıdan elde edilen bulgular sadece Hatay ili için geçerli olacaktır.

2.5. Veri Toplama Yöntemi

Veriler, anket yöntemi ile vatandaşlarla yüz yüze görüşme yapılarak toplanmıştır. Araştırmadaki anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kişisel sorular yer alırken ikinci bölümde araştırmanın temelini oluşturan Türkiye'nin hayata geçirdiği politikalara ilişkin sorular bulunmaktadır.

2.6. Kullanılan Ölçek

Bu çalışmamızda 5'li (beşli) Likert ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçeğin kullanılma nedeni, sosyal bilimlerde en yaygın ve ölçme oranı en güçlü ölçek olmasıdır.

2.7. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma kapsamında Türkiye'deki yönetimin sığınmacılara yönelik hayata geçirmiş olduğu politikaların Hatay vilayetinde yaşayan vatandaşların algısını ölçmek için oluşturulan temel hipotezler aşağıda sıralanmıştır:

H1. Türkiye'nin sığınmacılara karşı uyguladığı serbest giriş ve çıkış uygulaması doğrudur

H2. Sığınmacıların Türkiye'de kamplar dışında(şehir merkezi) yaşamalarına izin verilmesi doğrudur

H3. Sığınmacıların Türkiye'de şehir merkezlerinde yaşamaları kentlerin dokusunu bozar

H4. Sığınmacıların Türkiye'deki varlığı farklı alanlarda sorunlara neden olur

H5. Sığınmacıların şehir merkezlerinde yaşamaları kültür çatışmalarına neden olur

H6. Sığınmacıların şehir merkezlerinde yaşamaları mahalle ve komşuluk ilişkilerini olumsuz etkiler

H7. Sığınmacıların Türkiye'ye kabul edilmesi, sağlık ve güvenlik sorunlarını artırır

H8. Türkiye'de son yıllarda meydana gelen terör olaylarının sebeplerinden biri de sığınmacıların varlığıdır

H9. Türkiye'nin göç ile meydana çıkan sınır güvenliği sorununu çözmek için sınırına duvar örmesi doğru bir eylemdir

H10. Sığınmacı sağlık çalışanlarının Türkiye'de sağlık alanında çalıştırılması doğrudur

H11. Sığınmacıların Türkiye'de sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanması doğrudur

H12. Sığınmacıların işletmelerinin denetim dışı tutulması sağlık açısından önemli bir tehdit oluşturmaktadır

H13. Sığınmacıların Türkiye'de ekonomik faaliyette bulunması ve vergiden muaf olması yanlıştır

H14. Türkiye'nin sığınmacılar için yaptığı maddi harcamalar ülke ekonomisinde yüke neden olur

H15. Sığınmacılara yapılan harcamalar vergi artışına neden olur

H16. Sığınmacıların Türkiye'deki varlığından dolayı gelen turist sayısı azalmıştır

H17. Sığınmacıların Türkiye'de istediği eğitim kurumlarında eğitim alması doğrudur

H18. Sığınmacılara Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı verilmesi doğru bir politikadır

H19. Türkiye'nin sığınmacılara yönelik uyguladığı politikalar uzun vadede ciddi problemler çıkaracaktır

H20. Türkiye'deki yönetimin sığınmacı ile ilgili hayata geçirdiği politikalar vatandaşlar tarafından desteklenmektedir

H21. Sığınmacı Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı verilmesi Türkiye'de seçim sonuçlarını etkiler

H22. Son dönemlerde uluslararası göç ve sığınmacı sürecinde en çok etkilenen ülkelerden biri Türkiye'dir

H23. Türkiye Ortadoğu'da yaşanan olaylara ve sığınmacılara yardım konusunda Batılı devletlerden daha duyarlıdır

3. YÖNTEM

3.1. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak anket seçilmiştir. Anket kişisel bilgi formu, göç ve sığınmacı politikalarını belirlemeye yarayan formdan oluşmaktadır. Göç ve sığınmacı politikaları belirlemeye yarayan form farklı politikalar ile ilgili 31 maddeden oluşmaktadır. Maddelere katılımcılar 1'den 5'e kadar numaralandırılmış "Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum" olarak yanıt vermektedir.

3.2. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

Ölçek boyutlarının aldığı puanlar 1 ile 5 arasında değerlendirilmektedir. Dağılım aralığının hesaplanması amacıyla, Dağılım aralığı=En büyük değer- En küçük değer/ Derece sayısı formülü kullanılmıştır. Bu aralık 4 puanlık genişliğe sahiptir. Bu genişlik beş eşit genişliğe bölünerek 1.00- 1.79 arası "çok düşük", 1.80- 2.59 arası "düşük", 2.60- 3.39 "arası orta", 3.40-4.19 arası yüksek, 4.20-5.00 arası çok yüksek olarak sınır değerleri belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır (Sümbüloğlu, 1993: 9).

İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan halkın ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1.

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerin Dağılımı

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	233	57,4
	Kadın	173	42,6
	Toplam	406	100,0
Yaş	18-25 Yaş	152	37,4
	26-35 Yaş	96	23,6
	36-45 Yaş	76	18,7
	46 Ve üzeri	82	20,2
	Toplam	406	100,0
Eğitim Düzeyi	İlkokul Ve Altı	55	13,5
	Ortaokul	47	11,6
	Lise	107	26,4
	Üniversite üzeri	197	48,5
	Toplam	406	100,0
	Meslek	Çalışmıyor	75
Memur		65	16,0
İşçi		60	14,8
Çiftçi		23	5,7
Esnaf		38	9,4
Diğer		145	35,7
Toplam		406	100,0
Hatay İlinde İkamet Süresi	1-5 Yıl	39	9,6
	6-10 Yıl	15	3,7
	11-15 Yıl	30	7,4
	16-20 Yıl	70	17,2
	21 Yıl Ve üzeri	252	62,1
Toplam	406	100,0	
Medeni Durum	Evli	219	53,9

Aylık gelir	Bekar	187	46,1
	Toplam	406	100,0
	0-1500 TL	185	45,6
	1500-3000 TL	134	33,0
	3000 TL üzeri	87	21,4
	Toplam	406	100,0

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre 233'ü (%57,4) Erkek, 173'ü (%42,6) Kadındır.

Katılımcıların yaş değişkenine göre 152'si (%37,4) 18-25 Yaş, 96'sı (%23,6) 26-35 Yaş, 76'sı (%18,7) 36-45 Yaş, 82'si (%20,2) 46 ve üzeri yaştadır.

Katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre 55'i (%13,5) İlkokul ve altı, 47'si (%11,6) Ortaokul, 107'si (%26,4) Lise, 197'si (%48,5) Üniversite mezunudur.

Katılımcıların meslek değişkenine göre 75'i (%18,5) Çalışmıyor, 65'i (%16,0) Memur, 60'ı (%14,8) İşçi, 23'ü (%5,7) Çiftçi, 38'i (%9,4) Esnaf, 145'i (%35,7) diğer meslek grubudur.

Katılımcıların Hatay ilinde ikamet süresi değişkenine göre 39'u (%9,6) 1-5 Yıl, 15'i (%3,7) 6-10 Yıl, 30'u (%7,4) 11-15 Yıl, 70'i (%17,2) 16-20 Yıl, 252'si (%62,1) 21 yıl ve üzeridir.

Katılımcıların medeni durum değişkenine göre 219'u (%53,9) Evli, 187'si (%46,1) Bekârdır.

Katılımcıların aylık gelir değişkenine göre 185'i (%45,6) 0-1500 TL, 134'ü (%33,0) 1500-3000 TL, 87'si (%21,4) 3000 TL üzeridir.

SONUÇ

Hipotez No	Hipotezler	Sonuç
H1.	Türkiye'nin sığınmacılara karşı uyguladığı serbest giriş ve çıkış uygulaması doğrudur	Red
H2.	Sığınmacıların Türkiye'de kamplar dışında(şehir merkezi) yaşamalarına izin verilmesi doğrudur	Red
H3.	Sığınmacıların Türkiye'de şehir merkezlerinde yaşamaları kentlerin dokusunu bozar	Kabul
H4.	Sığınmacıların Türkiye'deki varlığı farklı alanlarda sorunlara neden olur	Kabul
H5.	Sığınmacıların şehir merkezlerinde yaşamaları kültür çatışmalarına neden olur	Kabul
H6.	Sığınmacıların şehir merkezlerinde yaşamaları mahalle ve komşuluk ilişkilerini olumsuz etkiler	Kabul
H7.	Sığınmacıların Türkiye'ye kabul edilmesi, sağlık ve güvenlik sorunlarını artırır	Kabul

H8.	Türkiye’de son yıllarda meydana gelen terör olaylarının sebeplerinden biri de sığınmacıların varlığıdır	Kabul
H9.	Türkiye’nin göç ile meydana çıkan sınır güvenliği sorununu çözmek için sınırına duvar örmesi doğru bir eylemdir	Kabul
H10.	Sığınmacı sağlık çalışanlarının Türkiye’de sağlık alanında çalıştırılması doğrudur	Red
H11.	Sığınmacıların Türkiye’de sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanması doğrudur	Red
H12.	Sığınmacıların işletmelerinin denetim dışı tutulması sağlık açısından önemli bir tehdit oluşturmaktadır	Kabul
H13.	Sığınmacıların Türkiye’de ekonomik faaliyette bulunması ve vergiden muaf olması yanlıştır	Kabul
H14.	Türkiye’nin sığınmacılar için yaptığı maddi harcamalar ülke ekonomisinde yüke neden olur	Kabul
H15.	Sığınmacılara yapılan harcamalar vergi artışına neden olur	Kabul
H16.	Sığınmacıların Türkiye’deki varlığından dolayı gelen turist sayısı azalmıştır	Kabul
H17.	Sığınmacıların Türkiye’de istediği eğitim kurumlarında eğitim alması doğrudur	Red
H18.	Sığınmacılara Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı verilmesi doğru bir politikadır	Red
H19.	Türkiye’nin sığınmacılara yönelik uyguladığı politikalar uzun vadede ciddi problemler çıkaracaktır	Kabul
H20.	Türkiye’deki yönetimin sığınmacı ile ilgili hayata geçirdiği politikalar vatandaşlar tarafından desteklenmektedir	Red
H21.	Sığınmacı Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı verilmesi Türkiye’de seçim sonuçlarını etkiler	Kabul
H22.	Son dönemlerde uluslararası göç ve sığınmacı sürecinde en çok etkilenen ülkelerden biri Türkiye’dir	Kabul
H23.	Türkiye Ortadoğu’da yaşanan olaylara ve sığınmacılara yardım konusunda Batılı devletlerden daha duyarlıdır	Kabul

Anket yöntemiyle Hatay ilinde yaşayan göçmenlere, uygulanan politikalar, yine bu ilde yaşayan vatandaşlara sorulmuş ve yukarıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır. Hatay’da ikamet eden vatandaşlar hayata geçirilen politikalar beraberinde belirlenen hipotezlerin, önemli bir kısmını kabul ederken bazılarını ise reddettikleri görülmüştür. Çalışmada yer alan katılımcıların 233’ü (%57,4) Erkek, 173’ü (%42,6) Kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların “Türkiye’nin sığınmacılara karşı ilk uyguladığı serbest çıkış-giriş uygulaması doğrudur” ifadesine zayıf (1,840±1,140) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H1. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’de kamplar dışında (şehir merkezleri) yaşamalarına izin verilmesi doğrudur” ifadesine zayıf (1,870±1,124) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H2. Hipotezi yine reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’de şehir merkezlerinde yaşamaları ile beraber kentlerin dokusu bozulmuştur” ifadesine yüksek (3,934±1,305) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H3. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’nin sığınmacıları kabul etmesiyle beraber birçok alanda sorunlar baş göstermiştir” ifadesine yüksek (4,074±1,245) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H4. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların kent merkezlerinde yaşamaları ile beraber Türk vatandaşları ile sığınmacı arasında kültür uyumsuzluğu meydana gelmektedir” ifadesine yüksek (4,076±1,177) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H5. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların şehir merkezlerinde yaşamaları mahalle ve komşuluk ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir” ifadesine yüksek (4,000±1,170) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H6. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’ye kabulü ile beraber ülkemizde sağlık ve güvenlik sorunları artmıştır” ifadesine yüksek (4,086±1,219) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H7. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’de son yıllarda meydana gelen terör olaylarının taraflarından biri de sığınmacılardır” ifadesine yüksek (3,712±1,250) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H8. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’nin yoğun göç sürecinden sonra sınırına duvar örmesi sınır güvenliğini en üst düzeye çıkarmak istemesidir” ifadesine yüksek (3,808±1,214) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H9. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacı sağlık çalışanlarının(doktor, hemşire vb) Türkiye’de sağlık alanında çalıştırılması doğrudur” ifadesine zayıf (2,301±1,252) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H10. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’de sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanması doğrudur” ifadesine zayıf (2,273±1,300) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H11. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların işletmelerinin denetim dışı tutulması sağlık açısından önemli bir tehdit oluşturmaktadır” ifadesine çok yüksek (4,232±1,211) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H12. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’de iş yeri açması, işletmesi ve vergiden muaf olması doğru değildir” ifadesine yüksek (4,052±1,344) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H13. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’nin sığınmacılara için yapmış olduğu maddi harcamalar ülkemiz ekonomisi için bir yükür” ifadesine çok yüksek (4,234±1,062) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H14. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “ülkemizde son yıllarda vergilerin artış nedeni sığınmacılara yapılan harcamalardır” ifadesine yüksek (4,086±1,135) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H15. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacı sürecinden en çok etkilenen illerde, o ile gelen turist sayısı azalmıştır” ifadesine yüksek (4,059±1,234) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H16. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacıların Türkiye’de lise ve üniversitelerde istediği bölümü okuyabilmesi doğrudur” ifadesine zayıf (1,862±1,288) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H17. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacılara, Türkiye vatandaşlığı verilmesi doğru bir politikadır” ifadesine zayıf (1,855±1,226) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H18. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’nin sığınmacılara yönelik uyguladığı politikalar uzun vadede ciddi problemler çıkaracaktır” ifadesine yüksek (4,022±1,244) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H19. Hipotez kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye’nin sığınmacılara karşı uyguladığı politikaları, ülkenin geniş bir kesimi desteklemektedir” ifadesine zayıf (2,515±1,202) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H20. Hipotezi reddedilmiştir.**

Katılımcıların “sığınmacı TC vatandaşlığı verilmesi seçim sonuçlarını etkileyecektir” ifadesine çok yüksek (4,269±1,091) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H21. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “son dönemlerde uluslararası göç ve sığınmacı sürecinde en çok etkilenen ülke Türkiye’dir” ifadesine çok yüksek (4,498±0,924) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H22. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Katılımcıların “Türkiye Orta Doğuda yaşanan olaylara ve sığınmacılara yardım konusunda Batılı Devletlerden daha duyarlıdır” ifadesine yüksek (4,020±1,213) düzeyde katıldıkları saptanmıştır ve **H23. Hipotezi kabul edilmiştir.**

Sonuç olarak, Hatay’da yaşayan Türk vatandaşları, göçmenlere karşı uygulanan politikaların kendilerini, çevrelerini ve yaşadıkları toplumu etkileme boyutlarını göz önünde bulundurarak anket sorularını cevaplandırmışlardır. Kent halkı; sığınmacıların ülkeye serbestçe giriş yapmalarına izin verilmesini, sığınmacıların şehir merkezinde yaşamalarına göz yumulmasını, Suriyeli sağlık çalışanlarının Türkiye’de çalışmalarına izin verilmesini, sığınmacıların Türk üniversitelerinde istedikleri bölümde okuyabilmesini ve sığınmacılara Türk vatandaşlığı verilmesini kabul etmediklerini belirtmişlerdir. Dolayısıyla, Hatay halkının çoğunluğunun sığınmacılara karşı uygulanan politikaları desteklemedikleri söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Akgür, Z. G. (1997). Türkiye'de Kırsal Kesimden Kente Göç Ve Bölgelerarası Dengesizlik:(1970-1993) (Vol. 201). TC Kültür Bakanlığı.
- Akkanat, S., Aksoy, M., Yılmaz, N., & Özsoy, S. Türkiye'de Düzensiz Göç Olgusu: 6458 Sayılı Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu Bağlamında Gümüşhane Örneği 1.
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(20), 292-303.
- Akşit, B. (1998). İç Göçlerin Nesnel Ve Öznel Toplumsal Tarihi Üzerine Gözlemler: Köy Tarafından Bir Bakış. Türkiye'de İç Göç, Sorunsal Alanları Ve Araştırma Yöntemleri Konferansı (6-8 Haziran, 1998, Bolu-Gerede) Bildiriler Kitabı. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Algan, N. ve Künçek, Ö. (1998) "Transboundary Population Movements: Refugees, Environment and Politics", *The Turkish Yearbook of International Relation (Milletlerarası Münasebetler Türk Yıllığı)*, No: XXVIII.
- Arslan, H. (2001). 16. yy. Osmanlı Toplumunda Yönetim, Nüfus, İskân, Göç ve Sürgün. *İstanbul Kaktüs Yayınları*.
- Baritçi, F. (2017). Suriyeli Mültecilerin Türk Toplumuna Uyun Süreci Üzerine Bir Araştırma. Aksaray Üniversitesi, Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (17).
- Çaman, K. Ö. & Özvarış, Ş. B. (2010). Uluslararası göç ve kadın sağlığı. *Sağlık ve Toplum*, 20(4), 3-13.
- Delice, M. & Yaşar, M. (2014). Göç Ve Şiddet Suçları İlişkisinin İncelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (44).
- Deniz, T. (2014). Uluslar Arası Göç Sorunu Perspektifinde Türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 181(181), 175-204.
- Doğan, M. (2011). Türkiye'de Uygulanan Nüfus Politikalarına Genel Bakış.
- Erol, M., & Ersever, O. G. (2014). Göç Krizi Ve Göç Krizine Müdahale. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 24(1), 47-68.
- Güreşçi, E. (2010). Köyden Kente Göçün Köydeki ve Kentteki Yansımaları: Akpınar Köyü Üzerine Bir Değerlendirme. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 2(2).
- Hoşgör, Ş. (1998). Türkiye'de Kantitatif Yöntemlerle Dolaylı Göç Tahminleri, Sorunlar Ve Yaklaşımlar. *Türkiye'de İçgöç, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul*, 104-124.
- İçduygu, A. (2009). Türkiye'de Uluslararası Göç ve Vatandaşlık Tartışması: Birey Düzeyinde Analiz. *Küreselleşme, Avrupalılaşıma ve Türkiye'de Vatandaşlık*, 227-55.
- Kaya, M. (2003). Beyin Göçü/Erozyonu. *Üniversite ve Toplum*, 3(3), 18-34.
- Koubi, V., Spilker, G., Schaffer, L. M., & Bernauer, T. (2012). Environmental degradation and migration.

- Kutal, G. (1992). Türkiye'de İşsizliğin Yapısal Özellikleri. *II. İstihdam Haftası Tebliğleri*, 61-66.
- Mutluer, M. (2003). Uluslararası Göçler Ve Türkiye. *Çantay Kitabevi, İstanbul*, (S 9).
- Özdemir, H. (2012). Türkiye'de iç göçler üzerine genel bir değerlendirme. *Akademik Bakış Dergisi*, 30(11), 1-18.
- Özer, İ. (2004). *Kentleşme, kentlileşme ve kentsel değişme*. Ekin Kitabevi.
- Sayıl, I., Berksun, O. E., Palabıyıkoglu, R., Devrimci-Özguven, H., Soykan, Ç., & Haran, S. (2000). Kriz ve Krize Müdahale. *Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları No, 6*.
- Şahin, B. (2010). Almanya'daki Türkler. *Phoenix Yayınları, Ankara*.
- Şen, M. (2014). Türkiye'de İç Göçlerin Neden ve Sonuç Kapsamında İncelenmesi. *Çalışma ve Toplum*, 40(1).
- Pazarcı, H. (1999). Uluslararası Hukuk Dersleri IV. Kitap. *Gözden Geçirilmiş, 3*.
- Taşcı, F. (2009). Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç. *Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 10, 177-204.
- Tümertekin, E.- Özgüç, N. (2002) Beşeri Coğrafya; İnsan, Kültür, Mekân, Çantay Yay. İstanbul.
- Türkyılmaz, A. (1998). Diğerleri, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan Terör Nedeniyle Göç eden Ailelerin Sorunları. *Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara*.
- Yıldırım, S. (2016). Cumhuriyet Dönemi Nüfus Politikaları Çerçevesinde Göç Ve Göç Politikaları (1921-1960). *Hacettepe University Journal of Turkish Studies/HÜTAD Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Arastirmalari Dergisi*, (24).
- Yılmaz, A. (2014). Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri Ve Etkileri. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).